

MỘT SỐ KINH NGHIỆM TRONG TỔ CHỨC VÀ DUY TRÌ HOẠT ĐỘNG NGOẠI KHÓA TIẾNG ANH TẠI HỌC VIỆN KHOA HỌC QUÂN SỰ

Nguyễn Thu Hạnh¹

Tóm tắt: Bài báo nghiên cứu về thực trạng tổ chức và duy trì hoạt động ngoại khóa tiếng Anh tại Học viện Khoa học Quân sự. Dựa trên các khảo sát liên quan về tình trạng dạy và học tiếng Anh tại Học viện, cùng với quan sát và kinh nghiệm thực tế của người nghiên cứu, bài báo đã chỉ ra rằng hoạt động ngoại khóa tiếng Anh thực chất chính là bộ phận để học viên phát triển khả năng ngôn ngữ, sự sáng tạo, tư duy phân tích và phản biện, kỹ năng giải quyết vấn đề, sự tự tin và trưởng thành của bản thân. Tuy nhiên, trong quá trình triển khai hoạt động, vẫn còn một số khó khăn như kiến thức, kỹ năng chưa thuần thục hay tâm lý e dè của người học, kỹ năng tổ chức điều hành hoạt động ngoại khóa chưa thực sự linh hoạt của giảng viên, hay cơ sở vật chất, trang thiết bị còn hạn chế. Trên cơ sở đó bài báo đề xuất một số giải pháp nhằm xây dựng và duy trì hiệu quả hoạt động ngoại khóa tiếng Anh tại Học viện Khoa học Quân sự.

Từ khoá: hoạt động ngoại khóa tiếng Anh, ảnh hưởng, năng lực học thuật, kỹ năng giao tiếp xã hội, thành tựu, Học viện Khoa học Quân sự

1. MỞ ĐẦU

Trước sự phát triển mạnh mẽ của khoa học công nghệ, quá trình hội nhập và toàn cầu hóa đã khiến tiếng Anh không chỉ giữ vai trò là công cụ giao tiếp thông thường, mà còn được nâng lên như một năng lực, tiêu chuẩn cần thiết của con người Việt Nam chuẩn mực, hiện đại nói chung, sĩ quan quân đội nói riêng. Nhằm đáp ứng những yêu cầu đổi mới giáo dục, đáp ứng nhu cầu xã hội theo tinh thần Nghị quyết số 29-NQ/TW của Hội nghị lần thứ 8 Ban chấp hành Trung ương khóa XI và yêu cầu hội nhập quốc tế về kinh tế và an ninh quốc phòng, Chỉ thị số 89/CT-BQP ngày 09/11/2016 của Bộ trưởng Bộ Quốc phòng về *một số nhiệm vụ cấp bách nâng cao chất lượng dạy và học ngoại ngữ trong các nhà trường quân đội*, có thể khẳng định việc đào tạo, nâng cao năng lực ngoại ngữ, đặc biệt là khả năng giao tiếp tiếng Anh cho học viên tại các học viện, nhà trường quân đội đang được coi là một trong những nhiệm vụ quan trọng được ưu tiên hàng đầu. Tuy nhiên, trong môi trường học tiếng Anh tại các học viện, nhà trường quân đội nói chung, Học viện Khoa học Quân sự nói riêng, học viên ít có cơ hội được thực hành tiếng Anh ngoài xã hội nên họ gặp rất nhiều khó khăn trong việc nắm vững và sử dụng ngôn ngữ tình huống và ngôn ngữ chức năng. Khi ra thực tế, nhiều học viên cảm thấy bỡ ngỡ

¹ Học viện Khoa học Quân sự

và lúng túng trong việc sử dụng tiếng Anh trước những tình huống và tác vụ cụ thể.

Qua thực tế tổ chức và duy trì các hoạt động ngoại khóa Tiếng Anh tại Học viện Khoa học Quân sự, chúng tôi rút ra một số bài học kinh nghiệm; đồng thời cũng có nhiều trăn trở, suy nghĩ tìm các giải pháp tốt hơn, thực tế và hiệu quả hơn nữa để duy trì và phát huy hiệu quả các hoạt động ngoại khóa Tiếng Anh, nâng cao kỹ năng nghe, nói của học viên, tạo điều kiện thuận lợi cho việc dạy và học tiếng Anh trong toàn Học viện.

2. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. *Mối tương quan của hoạt động ngoại khóa tiếng Anh với dạy, học tiếng Anh*

2.1.1. *Khái quát về hoạt động ngoại khóa tiếng Anh*

Theo Crystal (2003), hoạt động ngoại khóa tiếng Anh là các hoạt động ngoài giờ chính khóa mà các nội dung đều liên quan đến việc thực hành tiếng Anh. Hoạt động ngoại khóa tiếng Anh là những hoạt động bổ ích, có tác dụng bổ sung và hỗ trợ chương trình tiếng Anh chính khóa, giúp nâng cao chất lượng đào tạo và tạo môi trường học tập có áp dụng thực tiễn cho học viên. Nội dung hoạt động ngoại khóa tiếng Anh phải bổ sung những kiến thức mà học viên còn thiếu hụt hay mắc sai lầm khi học chính khóa, củng cố, đào sâu, mở rộng hợp lý các kiến thức trong chương trình tiếng Anh đang học (Crystal, 2003; Krashen, 1981). Một số hình thức hoạt động ngoại khóa tiếng Anh phổ biến như câu lạc bộ nói tiếng Anh, câu lạc bộ đọc sách tiếng Anh, câu lạc bộ hùng biện tiếng Anh, hội kịch tiếng Anh, hội thi hát tiếng Anh, câu lạc bộ phát thanh viên tiếng Anh, đôi bạn cùng tiến, lễ hội văn hóa Đông-Tây, và dạ hội tiếng Anh.

Theo các nghiên cứu trước đây của Crystal (2013), Marsh và Kleitman (2003), và Tenhouse (2003), hoạt động ngoại khóa nói chung và hoạt động ngoại khóa tiếng Anh nói riêng có những nguyên tắc tổ chức cơ bản sau:

a) *Nguyên tắc tính mục đích, tính kế hoạch* với việc xác định mục đích, yêu cầu chi tiết theo chương trình năm học, từng học kỳ, từng hoạt động nhằm tránh việc thụ động, thiếu khoa học trong việc xây dựng mục đích, đồng thời mang lại chất lượng và hiệu quả cao trong công tác tổ chức thực hiện cũng như đảm bảo được mục tiêu giáo dục của nhà trường.

b) *Nguyên tắc về tính tự nguyện, tự giác tham gia hoạt động* đảm bảo tính tự nguyện tự giác lựa chọn, tham gia vào các hoạt động ngoại khóa tiếng Anh của học viên tùy theo sở thích và khả năng của mỗi học viên, giúp đơn vị phát hiện những điểm còn hạn chế của học viên để định hướng trong công tác tổ chức giáo dục một cách phù hợp.

c) *Nguyên tắc hướng tới đối tượng tham gia* cố gắng hướng tới nhu cầu và tính đặc

thù của học viên để đảm bảo sự hài hòa về lợi ích của người tham gia như mong muốn được giao lưu kết bạn, trau dồi kiến thức, phát triển kỹ năng

d) *Nguyên tắc đảm bảo tính đa dạng, phong phú* thể hiện trong nội dung, phương pháp và cả hình thức tổ chức, như việc xây dựng các loại hình câu lạc bộ khác nhau, tổ chức các hoạt động giao lưu gặp gỡ, học tập, trao đổi kinh nghiệm..., giúp cho học viên có nhiều lựa chọn trong việc tham gia các hoạt động, có nhiều cơ hội để trau dồi kiến thức cũng như định hướng giá trị bản thân và nghề nghiệp.

e) *Nguyên tắc đảm bảo tính hiệu quả* xuất phát từ nhu cầu được học tập, được học hỏi, được nâng cao hiểu biết về chuyên môn tiếng Anh, về kỹ năng học thuật và kỹ năng xã hội, và về đời sống tinh thần của học viên, có nội dung bổ ích, thiết thực.

Tóm lại, hoạt động ngoại khóa tiếng Anh là hoạt động giáo dục có mục đích, có tổ chức, được tiến hành ngoài giờ học chính khóa. Với nội dung và hình thức đa dạng, hoạt động ngoại khóa tiếng Anh nhằm tạo cơ hội cho học viên được ôn luyện, củng cố kiến thức tiếng Anh đã học trên lớp đồng thời tiếp tục lĩnh hội những kiến thức mới và kỹ năng mới, vận dụng chúng một cách sáng tạo vào nghiên cứu và giải quyết công việc phù hợp một cách hiệu quả.

2.1.2. Vai trò của hoạt động ngoại khóa tiếng Anh trong dạy và học tiếng Anh

Theo một số nghiên cứu (Craf, 2012; Druzhinina, 2012, Nguyễn Thu Hạnh, 2019), hoạt động ngoại khóa tiếng Anh không chỉ đơn thuần là các chương trình vui chơi giải trí mà nó thực sự mang lại những lợi ích sau:

Thứ nhất, tạo cơ hội tốt cho học viên thể hiện bản thân một cách tự nhiên thông qua ngôn ngữ tiếng Anh bằng cách tạo ra một môi trường Anh ngữ cho người học tiếng Anh như là ngôn ngữ thứ hai. Các buổi gặp gỡ, trò chuyện, phỏng vấn, thuyết trình, và xuất bản các tờ báo của nhà trường là những hoạt động hữu ích để học viên có thể phát triển khả năng giao tiếp của mình. Những hoạt động này sẽ khiến học viên tiếp xúc và vận dụng với ngôn ngữ đích (tiếng Anh) và dẫn dắt họ tới những thành tích trong việc học ngôn ngữ nói chung và tiếng Anh nói riêng.

Thứ hai, giúp học viên hứng thú và tràn đầy năng lượng, từ đó tạo ra động lực, thái độ học tập tiếng Anh tích cực, trí lực minh mẫn. Cụ thể, các hoạt động ngoại khóa tiếng Anh cũng có thể đóng góp cho động lực tích cực vì nó đóng một vai trò trong việc xây dựng động lực, mục đích để có được một môi trường thiết thực và hữu ích cho việc học ngôn ngữ. Bên cạnh đó, học viên có thể phát triển kỹ năng xã hội cùng với việc nâng cao kỹ năng ngôn ngữ giúp họ có cơ hội tốt hơn để thành công trong cuộc sống.

Thứ ba, học viên học cách kiên nhẫn và phát triển bầu không khí cạnh tranh lành mạnh. Học viên học cách hợp tác và phối hợp với nhau trong các tình huống và tác vụ cụ thể. Các hoạt động ngoại khóa bằng tiếng Anh rất hữu hiệu khi các học viên tạo ra môi trường để

họ có thể chia sẻ các ý tưởng và quan điểm từ đó sẽ khuyến khích học viên phát triển kỹ năng giao tiếp của mình.

Thứ tư, giúp và hướng dẫn học viên tổ chức và trình bày một hoạt động ngôn ngữ cụ thể nhằm phát triển kỹ năng ngôn ngữ, đặc biệt là kỹ năng nói và thuyết trình trước đám đông; cung cấp khả năng và cơ hội cho học viên thể hiện mình, hành động theo các tình huống mà họ sẽ giao tiếp.

2.2. Thực trạng tổ chức và duy trì các hoạt động ngoại khóa tiếng Anh tại Học viện Khoa học Quân sự

2.2.1 Khảo sát thu thập dữ liệu

Để tìm ra những khó khăn mà giảng viên và học viên tiếng Anh thường mắc phải khi tổ chức và thực hiện hoạt động ngoại khóa tiếng Anh, làm cơ sở để đề xuất những giải pháp phù hợp nhằm nâng cao chất lượng hoạt động ngoại khóa tiếng Anh, nghiên cứu đã sử dụng các công cụ nghiên cứu như phỏng vấn, phiếu điều tra, thảo luận trong đó công cụ chủ yếu là phiếu điều tra.

- Phiếu điều tra: Phiếu điều tra dành cho học viên được thiết kế dựa theo khung khảo sát của Craff (2012) khi tiến hành nghiên cứu về tác động của việc tham gia các hoạt động ngoại khóa đối với sự tiến bộ của người học. Phiếu điều tra gồm 4 phần: Phần 1 *Thói quen học tiếng Anh* khảo sát về thời gian học viên tự học tiếng Anh sau giờ học, thói quen học tập cũng như xu hướng học tiếng Anh của học viên. Phần 2 *Trải nghiệm khi tham gia hoạt động ngoại khóa tiếng Anh* nhằm tìm ra nhận thức của học viên về vai trò của hoạt động ngoại khóa tiếng Anh đối với việc học ngoại ngữ, mức độ và vai trò của học viên khi tham gia các hoạt động này, và cảm nhận của học viên về hoạt động ngoại khóa tiếng Anh tại Khoa tiếng Anh, Học viện Khoa học Quân sự. Phần 3 *Những khó khăn trong quá trình tham gia hoạt động ngoại khóa tiếng Anh, nguyên nhân và giải pháp* hướng đến thu thập thông tin về những khó khăn thực tế mà học viên gặp phải trong quá trình tham gia hoạt động ngoại khóa tiếng Anh; tìm hiểu về nguyên nhân của những khó khăn này và thông tin về mong muốn của học viên đối với những việc nên làm nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động ngoại khóa tiếng Anh tại Học viện Khoa học Quân sự.

+ Tổng số đối tượng tham gia khảo sát theo phiếu điều tra gồm 60 học viên đào tạo cử nhân tiếng Anh cấp phân đội, đang học năm thứ 2 và năm thứ 3 tại Khoa tiếng Anh, Học viện Khoa học Quân sự. Các đối tượng tham gia khảo sát sẽ được mã hóa từ KS1 đến KS60 để đảm bảo độ bảo mật thông tin cá nhân và thuận tiện cho việc phân tích, tổng hợp số liệu.

+ Việc thu thập dữ liệu được tiến hành trên lớp học của tất cả các lớp tham gia khảo sát. Phiếu điều tra được phát riêng cho từng cá nhân học viên để chắc chắn rằng họ sẽ

đưa ra những câu trả lời của riêng mình chứ không bị ảnh hưởng từ ý kiến của những học viên khác. Phiếu điều tra được thu lại tại chỗ ngay sau khi học viên hoàn thành các câu hỏi trong phiếu trong vòng 10-15 phút.

- Phòng vấn học viên: Sau khi xử lý số liệu thu được từ phiếu điều tra đối với học viên, nhóm nghiên cứu sẽ lựa chọn phỏng vấn ngẫu nhiên 10 học viên đã tham gia khảo sát. Các câu hỏi phỏng vấn chủ yếu tạo cơ hội cho học viên được bày tỏ rõ hơn quan điểm của học viên đối với những vấn đề liên quan đến hoạt động ngoại khóa tiếng Anh như: vai trò của hoạt động ngoại khóa tiếng Anh, những khó khăn mà học viên gặp phải khi tham gia hoạt động ngoại khóa tiếng Anh và những cách để cải thiện chất lượng hoạt động ngoại khóa này. 10 học viên này sẽ được mã hóa từ HV1 đến HV10 để đảm bảo tính bảo mật thông tin cá nhân và thuận tiện cho việc phân tích số liệu.

- Phòng vấn giảng viên: Để có được thông tin chi tiết về những khó khăn mà giảng viên thường gặp phải trong quá trình tổ chức và thực hiện hoạt động ngoại khóa tiếng Anh, 10 giảng viên của Khoa tiếng Anh đã, đang tham gia tổ chức và điều hành hoạt động ngoại khóa tiếng Anh được phỏng vấn với 5 câu hỏi. Các câu hỏi đề cập tới những vấn đề chính thường gặp khi tổ chức và thực hiện hoạt động ngoại khóa tiếng Anh, những nguyên nhân có thể của những vấn đề này và giảng viên đã làm gì để khắc phục những khó khăn đó. Cũng giống như học viên tham gia nghiên cứu, các giảng viên tham gia phỏng vấn được mã hóa từ GV1 đến GV10.

2.2.2. Những tồn tại trong tổ chức và thực hiện hoạt động ngoại khóa tiếng Anh tại Khoa tiếng Anh, Học viện Khoa học Quân sự

Với những lợi ích được đề cập ở mục 2.2, không ngạc nhiên khi các hoạt động ngoại khóa tiếng Anh đã được tổ chức thành công ở hầu hết các cơ sở đào tạo trên toàn quốc và được chứng minh là một hình thức học tập ngoại ngữ hiệu quả. Với sự quan tâm, chỉ đạo của Thường vụ, Ban Giám đốc, sự phối hợp nhịp nhàng giữa các Phòng, Khoa, Ban, Hệ, sự nhiệt tình tích cực của giảng viên và học viên, công tác tổ chức và duy trì các hoạt động ngoại khóa tiếng Anh tại Học viện Khoa học Quân sự đã gặt hái được rất nhiều thành công, đặc biệt rõ ràng trong ba lĩnh vực dạy, học tiếng Anh tại Học viện như kích thích học viên chủ động học tập, nhận thức sâu sắc hơn về xã hội - văn hóa, và có cơ hội tiếp xúc nhiều hơn với tiếng Anh. Tuy nhiên, vẫn còn một số cán bộ, giáo viên, và học viên chưa nhìn nhận một cách đúng đắn vai trò của hoạt động ngoại khóa tiếng Anh nên trong quá trình tổ chức, chỉ đạo và quản lý các hoạt động này còn nhiều hạn chế. Cụ thể như sau:

- Hứng thú thấp và động cơ tham gia chưa tích cực của học viên. Khi học viên tham gia với tâm thế không tốt, họ không thể đạt được các mục tiêu học thuật hay kỹ năng, kỹ xảo cần thiết (xem Phụ lục, Biểu đồ 1).

- Quản lý và phân bổ thời gian đôi khi chưa khoa học – yếu tố này thường gây ra lãng phí thời gian do người tổ chức không biết công việc nào quan trọng để ưu tiên làm trước hoặc với thời gian cho hoạt động có hạn song đặt quá nhiều mục tiêu nên mất nhiều thời gian cân nhắc lựa chọn mục tiêu khi thực hiện, hay sắp xếp kế hoạch hoạt động ngoại khoá tiếng Anh chồng chéo với kế hoạch các hoạt động khác (xem Phụ lục, Bảng 1).

- Yêu cầu cao của chương trình học chính khoá tạo áp lực cho học viên trong hoàn thành các yêu cầu của giảng viên. Chính vì vậy, học viên còn ít thời gian cho các hoạt động ngoại khoá kể cả hoạt động ngoại khoá tiếng Anh. Ngoài ra sự tiến bộ của học viên thông qua các hoạt động ngoại khoá là cả một quá trình tích lũy nên mục tiêu này khó đạt được khi học viên chưa tích cực tham dự các buổi sinh hoạt tiếng Anh (xem Phụ lục, Bảng 2).

- Nội dung và hình thức của các hoạt động ngoại khoá đôi khi còn lặp lại, chưa phù hợp – điều này đã khiến một số học viên không mấy hứng thú với các hoạt động ngoại khoá tiếng Anh. Kiến thức ngôn ngữ và xã hội, kỹ năng ngôn ngữ và kỹ năng giao tiếp còn hạn chế khiến không ít học viên gặp phải những vấn đề như căng thẳng khi giao tiếp bằng tiếng Anh, thiếu kỹ năng làm việc nhóm. Ngoài ra, học viên cũng gặp một số khó khăn do trình độ không đồng đều, hay khó bắt vào thảo luận nhóm (xem Phụ lục, Bảng 1).

Như vậy, thực tế cho thấy các hoạt động ngoại khoá tiếng Anh tại học viện Khoa học Quân sự có tác động tích cực đến kết quả học tập và rèn luyện của học viên và có khả năng ảnh hưởng tích cực đến nhận thức của học viên về bản thân và mối liên hệ của họ với bạn học và trường học. Tuy nhiên, đôi lúc hiệu quả của hoạt động ngoại khoá tiếng Anh chưa cao có thể là do phân bổ thời gian chưa khoa học, yêu cầu cao của chương trình học chính khoá, động cơ và hứng thú chưa cao của giảng viên và học viên đối với hoạt động ngoại khoá tiếng Anh, và nội dung của buổi sinh hoạt ngoại khoá chưa phong phú.

Xuất phát từ vị trí, vai trò, đặc điểm, và nguyên tắc tổ chức các hoạt động ngoại khoá tiếng Anh, cùng với thực trạng hoạt động ngoại khoá tiếng Anh tại học viện Khoa học Quân sự, trong phần tiếp theo, bài viết mạnh dạn chia sẻ một số bài học kinh nghiệm trong tổ chức và duy trì các hoạt động ngoại khoá tiếng Anh một cách hiệu quả (xem Phụ lục, Bảng 3).

2.3. Một số bài học kinh nghiệm tổ chức và duy trì các hoạt động ngoại khoá tiếng Anh tại Học viện Khoa học Quân sự

Một là, không ngừng nâng cao nhận thức về vị trí, vai trò của hoạt động ngoại khoá tiếng Anh trong dạy và học tiếng Anh cho cán bộ, giảng viên và học viên

Tuyên truyền, nâng cao nhận thức về tác dụng của hoạt động ngoại khoá tiếng Anh trong việc dạy và học tiếng Anh cho cán bộ, giảng viên và học viên là một việc làm

quan trọng luôn được đề cao tại Học viện. Nhờ làm tốt công tác này, hoạt động ngoại khoá tiếng Anh đã thu hút được số đông giảng viên và học viên tham gia, đồng thời khích lệ người phụ trách hoạt động ngoại khoá phải đào sâu tìm tòi những ý tưởng mới để đa dạng hóa hình thức và nội dung của hoạt động ngoại khoá tiếng Anh, từ đó hình thành một môi trường thực hành tiếng Anh sôi nổi trong toàn Học viện.

Nội dung tuyên truyền thường chuyển tải thông điệp “Dạy và học tích cực thông qua các hoạt động ngoại khoá” hay “xây dựng môi trường tiếng Anh thông qua các hoạt động ngoại khoá tiếng Anh”, chủ yếu tập trung vào tác dụng tích cực của hoạt động ngoại khoá tiếng Anh đối với quá trình học tập, trau dồi kiến thức và hình thành các kỹ năng, kỹ xảo cần thiết cho học viên; vai trò của cán bộ, giảng viên, học viên trong các hoạt động ngoại khoá này. Hình thức tuyên truyền có thể thực hiện qua các phương tiện thông tin nội bộ, qua áp phích, tờ rơi, bảng tin, các buổi sinh hoạt chuyên môn... Lực lượng tham gia tuyên truyền gồm nhiều thành phần từ cán bộ, giảng viên của Khoa, đặc biệt là đội ngũ giáo viên chủ nhiệm, tới các phòng, ban, hệ có liên quan như Phòng Đào tạo, các Hệ quản lý học viên, và có thể là chính bản thân học viên. Ngoài ra, tuyên truyền phải đi đôi với việc tổ chức và triển khai hiệu quả hoạt động ngoại khoá thì mới có tác dụng thiết thực thúc đẩy các buổi ngoại khoá tiếp theo, từ đó tạo nên môi trường thực hành tiếng Anh rộng khắp.

Hai là, thường xuyên bồi dưỡng kỹ năng tổ chức hoạt động ngoại khoá tiếng Anh cho giảng viên nhằm xây dựng môi trường thực hành tiếng Anh thân thiện và bổ ích

Đội ngũ giảng viên là lực lượng chủ yếu giữ vai trò quan trọng trong việc tổ chức và duy trì hoạt động ngoại khoá tiếng Anh, là nhân tố ảnh hưởng trực tiếp đến kết quả xây dựng môi trường thực hành tiếng Anh. Chính vì vậy, Học viện luôn chú trọng xây dựng đội ngũ giảng viên có kỹ năng tổ chức tốt hoạt động ngoại khoá tiếng Anh sẽ giúp giảng viên nắm chắc kiến thức về lý thuyết, có khả năng thực hành tốt, có kỹ năng vững vàng để thu hút học viên tích cực tham gia các hoạt động này.

Nội dung tiến hành bồi dưỡng kỹ năng tổ chức hoạt động ngoại khoá tiếng Anh cho giảng viên trước hết được tiến hành ở bước tạo ra được bầu không khí lành mạnh, phấn chấn để giảng viên tự giác trau dồi kỹ năng tổ chức và thực hiện hoạt động ngoại khoá và khi tổ chức chỉ đạo phải có sự thống nhất ở trong Khoa và Bộ môn. Về phía giảng viên, tất cả chủ động nghiên cứu kỹ nội dung, thao tác thực hiện phải thống nhất, quá trình thực hiện phải được tiến hành chặt chẽ, đúng quy trình. Hình thức tiến hành bồi dưỡng bao gồm: tạo điều kiện cho giảng viên tham dự các buổi hoạt động ngoại khoá do Khoa, Bộ môn, Học viện hoặc liên trường tổ chức để học hỏi, rút kinh nghiệm; mời những giảng viên có trình độ chuyên môn và kỹ năng tổ chức, điều hành hoạt động ngoại khoá tiếng Anh tốt tới tham gia làm cố vấn; khuyến khích các giảng viên trao đổi kinh nghiệm trong các buổi sinh hoạt khoa, tổ bộ môn; và giảng viên chủ động lập kế hoạch bồi dưỡng, tự bồi dưỡng.

Ba là, luôn trau dồi kỹ năng tham gia hoạt động ngoại khóa cho học viên để học viên có thể đắm mình trong môi trường thực hành tiếng Anh

Trong bất kỳ một hoạt động ngoài giờ lên lớp nào cũng có hai đối tượng: đối tượng tổ chức hoạt động và đối tượng tham gia hoạt động. Cả hai đều có vai trò quan trọng như nhau. Song nếu đối tượng tham gia (học viên) nhận thức không đầy đủ, không hứng thú, thiếu sự tự giác, hay không chủ động, sáng tạo thì mục đích của các hoạt động ngoại khóa khó có thể đạt được hiệu quả mong muốn.

Để làm được điều này, đội ngũ cán bộ, giảng viên tại Học viện chủ động cung cấp kiến thức, rèn luyện kỹ năng, hình thành thái độ học tập tích cực và hành vi giao tiếp hợp tác cho học viên; tạo điều kiện cho học viên tham gia bàn bạc nội dung, hình thức, phương pháp tổ chức trước khi họ tham gia các hoạt động ngoại khóa tiếng Anh - điều này giúp cho học viên phát huy tính tích cực, độc lập, sáng tạo, tự giác và có hứng thú khi tham gia các hoạt động này. Hướng tới sự đồng thuận hay tiếng nói chung giữa những bạn học để cùng nhau thực hiện nhiệm vụ đề ra, mỗi học viên phải hình thành kỹ năng giao tiếp giữa các cá nhân, cụ thể: (1) kỹ năng lắng nghe, tôn trọng ý kiến giữa các thành viên, phân tích, nhìn nhận theo hướng tích cực và phản hồi bằng thái độ tôn trọng dù đó là ý kiến hoàn toàn trái ngược với quan điểm của bản thân; (2) Kỹ năng chất vấn, phản biện tích cực dựa trên những lý lẽ tán đồng hay phản biện chặt chẽ, không xoáy vào những điểm yếu hay chê bai để dẫn đến sự tranh luận vô ích; (3) kỹ năng trợ giúp trong tương tác dựa trên thế mạnh của mỗi thành viên.

Bốn là, mở rộng không gian học tập và tạo thêm cơ hội thực hành tiếng Anh cho học viên

Khi học viên muốn tối đa hóa trải nghiệm học tiếng Anh, họ cần tận dụng mọi cơ hội để sử dụng ngôn ngữ bên ngoài lớp học, nơi họ buộc phải thực hành những gì đã biết và những gì đã được học trên lớp. Chính vì vậy, Học viện luôn coi việc mở rộng không gian học tập và cung cấp thêm cơ hội thực hành tiếng Anh cho học viên thông qua các hoạt động ngoại khóa tiếng Anh là việc làm rất quan trọng và cần thiết.

Một trong những cách mở rộng không gian học tập và cung cấp thêm cơ hội thực hành tiếng Anh cho học viên tại Học viện là các giảng viên thường xuyên tạo cơ hội cho học viên được trau dồi và thực hành tiếng Anh thông qua các chiến lược giảng dạy phù hợp và hiệu quả; khuyến khích học viên sử dụng nhiều tài liệu đọc và nghe/ xem đang được sử dụng hoặc nguồn tài nguyên mở trên mạng cho các hoạt động ngoại khóa tiếng Anh; thiết lập một góc hoặc phòng tiếng Anh với các tài liệu học tập đa phương tiện, sách truyện, băng đĩa bằng tiếng Anh. Chính sự phong phú về nguồn học liệu và không gian thân thiện ngoài lớp học đã tạo ra một môi trường học tập thoải mái và giàu ngôn ngữ tiếng Anh để học viên tự truy cập và thực hiện các hoạt động ngôn ngữ theo nhu cầu.

Năm là, đổi mới việc thiết kế chương trình và tổ chức dạy học tiếng Anh

Đối với một chương trình đào tạo ngoại ngữ trong quân đội thì mục tiêu đào tạo được xác định xuất phát từ mục tiêu đào tạo tổng thể của đơn vị, đó là phải cung cấp cho học viên kiến thức và kỹ năng ngoại ngữ để có thể giao tiếp trong môi trường học thuật và môi trường nghề nghiệp sau khi tốt nghiệp, tạo cơ sở để học viên sau khi ra trường có thể khai thác, làm chủ vũ khí, trang thiết bị kỹ thuật; thực hiện tốt công tác quân sự quốc phòng. Sau khi đã xác định được mục tiêu đào tạo thì việc lựa chọn nội dung và loại hình chương trình đào tạo sẽ hết sức thuận lợi.

Bên cạnh đổi mới việc thiết kế chương trình đào tạo tiếng Anh thì cải tiến phương pháp dạy và học tiếng Anh theo hướng tiếp cận năng lực luôn được Học viện coi trọng, coi đây là hoạt động góp phần tạo dựng môi trường học và thực hành tiếng Anh hiệu quả. Các giảng viên khuyến khích học viên tăng cường thực hành theo nhóm, theo cặp nhằm phát triển các kỹ năng ngôn ngữ, giảm được tâm lý ngại ngùng, tăng tính chủ động, tính hợp tác giữa học viên; học lẫn nhau và luyện được cách học tập, làm việc đồng đội, tập thể. Giảng viên thiết kế các bài tập theo hướng tạo tính chủ động sáng tạo cho học viên và tùy theo trình độ của học viên, hay đa dạng hoá các hoạt động dạy học bằng cách xen kẽ các trò chơi ngôn ngữ (đóng vai, đoán từ, giải ô chữ...) nhằm tạo hứng thú học tập cho học viên; góp phần tích cực hoá hoạt động nhận thức và tái tạo kiến thức ngôn ngữ của học viên.

Sáu là, áp dụng phương pháp giảng dạy tích cực nhằm tăng tính chủ động và sáng tạo của học viên

Trong giảng dạy tích cực, giảng viên không còn đơn thuần đóng vai trò là người truyền đạt kiến thức mà trở thành người hướng dẫn cho học viên trên con đường đi tìm tri thức. Trên lớp, học viên hoạt động là chính, giảng viên chỉ là người hướng dẫn. Trong các buổi sinh hoạt hoạt động ngoại khóa, giảng viên còn theo dõi các hoạt động tự học của học viên, giúp đỡ khi cần thiết, trao đổi thảo luận và góp ý để học viên đi đúng hướng; giảng viên là người gợi mở, xúc tác, động viên, cổ vũ, trọng tài trong các hoạt động tìm tòi hào hứng, tranh luận sôi nổi của học viên.

Có rất nhiều phương pháp giảng dạy tích cực được áp dụng tại Học viện, cụ thể bao gồm hai nhóm chính sau: Nhóm phương pháp giúp học viên học tập chủ động như phương pháp tư duy, phương pháp suy nghĩ-từng cặp-chia sẻ), phương pháp học dựa trên vấn đề, phương pháp hoạt động nhóm, và phương pháp đóng vai; Nhóm phương pháp giúp học viên học tập trải nghiệm như phương pháp học dựa vào dự án, phương pháp dạy học ngoại ngữ giải quyết vấn đề, phương pháp dạy học ngoại ngữ theo tình huống. Mỗi phương pháp, kỹ thuật dạy học đều có ưu, nhược điểm, không có phương pháp nào là hoàn hảo, tối ưu. Vì vậy, việc hiểu, lựa chọn, sử dụng kết hợp giữa các phương pháp dạy học để phát huy ưu điểm, khắc phục hạn chế của mỗi phương pháp là cần thiết, và mục đích cuối cùng là

tạo ra môi trường học và thực hành ngôn ngữ nói chung và tiếng Anh nói riêng cởi mở, bổ ích và hiệu quả.

Bây là, xây dựng hoạt động ngoại khóa tiếng Anh có nội dung sinh hoạt hấp dẫn, gắn với thực tiễn và hình thức tổ chức đa dạng, phong phú

Để tạo sự hứng thú và phát huy tính hiệu quả của hoạt động ngoại khóa Tiếng Anh thì trong công tác tổ chức phải luôn chú ý đến việc đầu tư đổi mới về nội dung, hình thức và phương pháp tổ chức. Mục tiêu của việc đổi mới này chính là tạo tính hấp dẫn, lôi cuốn cho hoạt động này và làm cho hoạt động đạt hiệu quả cao về các mặt giáo dục.

Nội dung của hoạt động ngoại khóa tại Học viện luôn được xây dựng dựa trên cơ sở mục tiêu đào tạo của Học viện kết hợp với chương trình đào tạo cụ thể từng năm học của mỗi đơn vị lớp học, khóa học. Hình thức tổ chức hoạt động ngoại khóa tiếng Anh rất đa dạng và phong phú như: dạ hội tiếng Anh, thi hát tiếng Anh, hùng biện tiếng Anh, câu lạc bộ nói tiếng Anh, câu lạc bộ bản tin tiếng Anh nội bộ... Phương pháp tổ chức hoạt động ngoại khóa thường xuyên coi trọng việc bồi dưỡng ý thức tự giác trong học tập, năng lực tự học, tự nghiên cứu, phát triển tư duy sáng tạo, rèn luyện kỹ năng thực hành, tạo điều kiện cho học viên tham gia nghiên cứu, thực nghiệm, ứng dụng tiếng Anh trong thực tế. Căn cứ vào mục tiêu đào tạo, chương trình năm học của nhà trường, lãnh đạo các bộ môn, khoa, phòng liên quan xây dựng kế hoạch tổ chức hoạt động ngoại khóa tiếng Anh cho các khóa, lớp theo kế hoạch học tập năm học; trong đó xác định mục tiêu hoạt động, hình thức hoạt động và phương pháp thực hiện kế hoạch.

Tám là, đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, cải thiện điều kiện tổ chức hoạt động ngoại khóa tiếng Anh cả về quy mô và chất lượng

Dạy và học ngoại ngữ, trong đó có tiếng Anh là hoạt động có tính đặc thù do có sự trợ giúp của các phương tiện nghe, nhìn, phim, ảnh, video. Chính vì vậy, Học viện luôn quan tâm đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị, phương tiện dạy học hiện đại nhằm đáp ứng ngày càng tốt hơn yêu cầu đổi mới phương pháp tổ chức và duy trì các hoạt động ngoại khóa tiếng Anh.

Trước hết Học viện đặc biệt quan tâm làm tốt công tác tập huấn, bồi dưỡng, hướng dẫn, chuyển giao cho các đối tượng trực tiếp quản lý, khai thác, sử dụng – trong trường hợp này chính là giảng viên và học viên; tập trung bồi dưỡng toàn diện, nhưng có trọng tâm, trọng điểm, tập trung vào nắm vững cấu tạo, tính năng, đặc tính kỹ thuật, kỹ năng khai thác, quản lý các phương tiện dạy và học hiện đại thế hệ mới như bảng tương tác thông minh, phòng học tiếng đa phương tiện, trang thiết bị nghe nhìn, tranh ảnh, phần mềm dạy học. Bên cạnh đó, Học viện chú trọng nâng cấp, bổ sung cơ sở vật chất, trang thiết bị cần thiết phục vụ học ngoại ngữ, từ đó tạo điều kiện cho giảng viên và học viên

khai thác nguồn học liệu mở trên mạng phục vụ cho việc tự học, tự nghiên cứu ngoài giờ lên lớp một cách hiệu quả; tổ chức các hoạt động nghiên cứu sáng kiến, cải tiến quá trình truyền thụ, lĩnh hội và thực hành tiếng Anh thành phong trào sâu rộng trong toàn trường.

Chín là, đẩy mạnh công tác truyền thông, hợp tác trong nước và quốc tế để tổ chức hoạt động ngoại khóa tiếng Anh có chất lượng và hiệu quả

Môi trường tiếng trên lớp luôn bị hạn chế về thời gian và không gian cho nên các giảng viên phải cố gắng xây dựng môi trường tiếng trong và ngoài giờ học để học viên có hứng thú, vui vẻ thực tập sử dụng tiếng Anh.

Cụ thể: Thứ nhất, Học viện thường xuyên tuyên truyền, phổ biến tầm quan trọng của việc dạy và học ngoại ngữ nói chung và tiếng Anh nói riêng tới giảng viên, học viên, giáo viên, các ban, ngành, đoàn thể nhằm thay đổi căn bản về nhận thức trong đội ngũ lãnh đạo, quản lý, giảng viên và học viên đối với việc xây dựng môi trường thực hành tiếng Anh. Thứ hai, Học viện tích cực tổ chức ngày hội ngôn ngữ; thành lập các câu lạc bộ nghe nói tiếng Anh; xây dựng mô hình trường học điển hình về ngoại ngữ làm động lực thúc đẩy phong trào học tiếng Anh từ lớp, khối tới toàn trường. Thứ ba, Học viện tăng cường các hoạt động hợp tác quốc tế, giao lưu học viên, chủ động hợp tác với các nước thông qua các chương trình trao đổi giao lưu văn hóa cho học viên nhằm tạo môi trường cho học viên tự tin trong giao tiếp, trong ứng xử và thực hành tiếng Anh, phát triển khả năng ngôn ngữ như: các kỳ thi hùng biện, tranh biện, các cuộc thi Olympic tiếng Anh. Thứ tư, Học viện tạo cơ chế thuận lợi để khuyến khích các trường xây dựng, phát triển các hình thức liên kết, hợp tác với các tổ chức có giảng viên nước ngoài phù hợp với việc dạy và học ngoại ngữ ở đơn vị; thực hiện các chương trình hợp tác, trao đổi giảng viên, học viên, giảng viên nước ngoài; tranh thủ sự hỗ trợ của các cơ quan, tổ chức, cá nhân nước ngoài trong việc bồi dưỡng giáo viên ngoại ngữ, tăng cường trang thiết bị, học liệu dạy học ngoại ngữ với hình thức xã hội hóa nhằm tạo bước đột phá trong việc chủ động hội nhập quốc tế của toàn quân.

3. KẾT LUẬN

Hoạt động ngoại khóa tiếng Anh là một thành phần không thể thiếu trong chu trình khép kín của công tác quản lý giáo dục học viên, là con đường để phát triển năng lực cá nhân của mỗi học viên đồng thời là một môi trường bổ ích giúp học viên trau dồi kiến thức, rèn luyện nhân cách, hình thành kỹ năng sống nhằm đáp ứng kịp thời nhu cầu hội nhập kinh tế quốc tế và an ninh quốc phòng.

Nhận thức được vấn đề trên, dựa trên những nghiên cứu về lý luận và thực tiễn tổ chức và duy trì hoạt động ngoại khóa tiếng Anh, bài viết này đã chia sẻ một số bài học kinh nghiệm trong tổ chức hoạt động ngoại khóa tiếng Anh tại Học viện Khoa học Quân sự. Dưới sự chỉ đạo của Đảng ủy, Ban giám đốc, Khoa tiếng Anh sẽ phối hợp với các

Phòng, Ban, và Hệ để tận dụng khai thác các tiềm lực gồm cả nhân lực và học liệu ở trong và ngoài đơn vị, trong nước và quốc tế, nhằm triển khai và thực hiện hoạt động ngoại khóa tiếng Anh một cách hiệu quả, tạo ra môi trường thực hành tiếng tốt nhất cho học viên, góp phần nâng cao chất lượng dạy và học tiếng Anh đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của quân đội.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TW Hội nghị Trung ương 8 khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*, Hà Nội.
2. Nguyễn Thị Biên (2016), *Giải pháp nâng cao hứng thú của người học đối với môn Văn hóa Anh-Mỹ tại Học viện Khoa học Quân sự*, Đề tài nghiên cứu Khoa học cấp Học viện, Học viện Khoa học Quân sự.
3. Bộ Quốc phòng (2016), *Chỉ thị số 89/CT-BQP ngày 09/11/2016 của Bộ trưởng Bộ Quốc phòng về một số nhiệm vụ cấp bách nâng cao chất lượng dạy và học ngoại ngữ trong các nhà trường quân đội*, Hà Nội.
4. Đặng Trí Dũng (2016), *Đổi mới, nâng cao chất lượng đào tạo ngoại ngữ tại Học viện Khoa học Quân sự góp phần thực hiện hiệu quả công tác đối ngoại quốc phòng trong tình hình mới*, Tạp chí Khoa học Ngoại ngữ Quân sự, Số 01.
5. Nguyễn Thu Hạnh (2019), *Nâng cao hiệu quả hoạt động ngoại khóa tiếng Anh tại Khoa tiếng Anh, Học viện Khoa học Quân sự*, Đề tài nghiên cứu Khoa học cấp Học viện, Học viện Khoa học Quân sự.
6. Nguyễn Thu Hạnh, Phạm Thị Hoài Phượng, Nguyễn Như Trang, Nguyễn Mạnh Tuấn (2020), *Xây dựng môi trường thực hành tiếng Anh thông qua các hoạt động ngoại khóa tiếng Anh tại các học viện, nhà trường quân đội*, Đề tài nghiên cứu Khoa học cấp Bộ Tổng tham mưu, Bộ quốc phòng.
7. Craf, S. W. (2012), *The impact of extracurricular activities on student achievement at the high school level*, Unpublished dissertation, University of Southern Mississippi, Mississippi.
8. Crystal, D. (2003), *English as a global language*, Cambridge University Press, Cambridge.
9. Druzhinina R. (2012), *Extracurricular work in teaching foreign languages to students and its role in the improvement of communication skills of future managers*, Accessed on 1 August 2019. <http://elibrary.ru/item.asp?id=12896026>.

10. Krashen, S., (1981), *Formal and Informal Linguistic Environments in Language Acquisition and Language Learning*, Second Language Acquisition and Second Language Learning. pp. 40-50.
11. Marsh, H., Kleitman, S. (2003), *Extracurricular activities: The good, the bad, and the nonlinear*” [Electronic version], Harvard Educational Review, Vol.72, pp. 464-512.
12. Tenhouse, A. M. (2003), *College Extracurricular Activities*, Encyclopedia of Education, January 1.

SOME EXPERIENCE IN ORGANIZING AND MANAGING ENGLISH EXTRACURRICULAR ACTIVITIES AT MILITARY SCIENCE ACADEMY

Nguyen Thu Hanh

Abstract: *This article investigates the current situation of organizing and managing English extracurricular activities at the Military Science Academy. Based on related studies on the state of English teaching and learning at the Academy, along with the researcher's observations and practical experience, the research has shown that English extracurricular activities are the platforms for the cadets to develop their language ability, creativity, analytical and critical thinking, problem-solving skills, self-confidence and maturity. However, in the process of deploying these activities, there are still some difficulties such as inadequate knowledge and skills or the shyness of the cadets, the teachers' inflexible skills of organizing and operating extracurricular activities, or limited facilities and equipment. On that basis, the current paper proposes some solutions to build and maintain the effectiveness of English extracurricular activities at the Military Science Academy.*

Keywords: *English extracurricular activities, impacts, academic ability, social skills, achievements, Military Science Academy*

(Ngày Tòa soạn nhận được bài: 10-4-2023; ngày phản biện đánh giá: 25-4-2023; ngày chấp nhận đăng: 05-5-2023)

PHỤ LỤC

Bảng 1: Nguyên nhân của những khó khăn khi tham gia hoạt động ngoại khóa tiếng Anh

<i>Nguyên nhân của những khó khăn</i>	Đúng (%)	Thứ tự lựa chọn
- Kiến thức của giảng viên/ người tổ chức	88,3	1
- Phương pháp điều hành và tổ chức của giảng viên/ người tổ chức	85	2
- Thái độ và động cơ học tập của học viên/ người tham gia	71,6	3

<i>Nguyên nhân của những khó khăn</i>	Đúng (%)	Thứ tự lựa chọn
- Nội dung chủ đề của buổi sinh hoạt ngoại khóa	68,3	4
- Kiến thức của học viên/ người tham gia	66,6	5
- Thời gian tổ chức	58,3	6
- Kinh phí tổ chức	55	7
- Kỹ năng giao tiếp xã hội của học viên/ người tham gia	50	8
- Phong cách làm việc của các thành viên	48,3	9
- Tính cách của học viên/ người tham gia	35	10
- Phương tiện trang thiết bị phục vụ	16,6	11
- Địa điểm tổ chức	8,3	12

Bảng 2: Khó khăn khi tham gia hoạt động ngoại khóa tiếng Anh

<i>Khó khăn thường gặp</i>	Đúng (%)	Thứ tự lựa chọn
- Khó diễn đạt ý định/ suy nghĩ của bản thân	86,3	1
- Căng thẳng khi giao tiếp bằng tiếng Anh	83,3	2
- Động cơ chưa cao	81,6	3
- Thiếu kỹ năng làm việc nhóm	80	4
- Kiến thức tiếng Anh cơ bản chưa vững	78,3	5
- Khó bắt vào thảo luận nhóm	75	6
- Ngại khi mắc lỗi	68,3	7
- Không biết dẫn dắt thảo luận nhóm bằng tiếng Anh	63,3	8
- Thời gian hạn chế	33,3	9
- Trình độ chênh lệch	25	10

Bảng 3: Giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động ngoại khóa tiếng Anh

<i>Theo bạn, để nâng cao chất lượng hoạt động ngoại khóa tiếng Anh thì</i>	Đúng (%)	Thứ tự lựa chọn
- Các hoạt động ngoại khóa tiếng Anh nên có nội dung, chủ đề phong phú và hấp dẫn.	100	1
- Giảng viên nên đa dạng hóa các phương pháp tổ chức và tiến hành các hoạt động ngoại khóa tiếng Anh.	96,6	2

<i>Theo bạn, để nâng cao chất lượng hoạt động ngoại khóa tiếng Anh thì</i>	Đúng (%)	Thứ tự lựa chọn
- Học viên cần chủ động tích cực tham gia các hoạt động ngoại khóa tiếng Anh.	91,6	3
- Học viên cần có động cơ học tập đúng đắn đối với việc tham gia các hoạt động ngoại khóa tiếng Anh.	88,3	4
- Giảng viên khuyến khích và tạo cơ hội cho học viên tham gia các hoạt động ngoại khóa tiếng Anh khác nhau.	83,3	5
- Giảng viên nên chỉ cho học viên thấy được tầm quan trọng của hoạt động ngoại khóa tiếng Anh.	81,6	6
- Các hoạt động ngoại khóa tiếng Anh cần được tổ chức vào thời gian thích hợp.	61,6	7
- Các hoạt động ngoại khóa tiếng Anh nên có chương trình hành động cụ thể, phù hợp.	58,6	8
- Các hoạt động ngoại khóa tiếng Anh nên được trang bị cơ sở vật chất và thiết bị tốt hơn	33,3	9

Biểu đồ 1: Vai trò của học viên khi tham gia các hoạt động ngoại khóa tiếng Anh

